

Barcelona, 29 de març de 1929

L'Esquella de la Torratxa

ANY LII - Núm 2596 - 15 cts. - Atrassats 30

SETMANA SANTA

Per a mi, és la setmana que té més temptacions.

Teatre Català NOVEDADES

COMPANYIA CATALANA

DIRECCIÓ: CARLES CAPDEVILA

DISSABTE LE GLORIA:

Baliga Balaga and C.o

4 actes i 13 quadros, de Francesc Preses. **Baliga Balaga** home de grans audàcies i fantàstics negocis. **Embolica que fa fort** és el lema de **Baliga Balaga**. Amor, milions, futbol són activitats de **Baliga Balaga**. L'espectador, acompanyant **Baliga Balaga**, veurà desfilant davant els seus ulls, formosos llocs predilectes dels barcelonins.

Es d'espaxa en Comptaduria

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 12303 - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluiros*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni hügies, etc., tan perillós sempre i que neces del metge, i ningú no s'assabenta de la seva

malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florons, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

Banquets ben servits al HOTEL ORIENT

Rambla del Mig, 20
BARCELONA

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsula: 5'50 pessetes

Si voleu menjar be aneu al restaurant Grill - Room

Lloc predilecte dels gurmets
Escudillers, 8

TAPES PER A REL·LIGAR

L'Esquella de la Torratxa

Tapes soles Ptes. 5

Tapes i relligat » 7

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Les suggestions d'un di- vendres

Avui és un dia trist. Estem sincerament impressionats. Acabem de veure per les Rambles de Barcelona, perfectament endolades, les senyores i senyoretetes de la bona societat barcelonina. Les acompanyaven llurs marits, pares, germans, promesos, cosins, fills, nebots, avis i altres parents, pròxims i llunyans.

Les mantellines negres onejaven sensualment, i els barrets de copa feien plomall de les levites dissecades que tot l'any han reposat en les calaixeres vuitcentistes o en els armaris amagats en el cuarto fosc.

Les mànegues i les faldilles curtes mostren uns braços suaus i blancs; i les cames, cobertes per les mitges negres i de seda, tenen avui com un aire més sensual i més apassionador. Com ens fan "frissonar" aquestes cames molsudes, rectes, que de vegades tenen un cert bellugueix nerviós que excita i aclapara! Els braços coberts, en part, per uns guants de pell es belluguen cerimoniosament, i entre els dits de pecat un llibre sant i menut, sembla que vulgui indicar-nos lliçons d'alta moral.

La cara de les dones és avui més blanca i més acaranadora que mai. Els llavis pintats tenen un vermell de foc reconcentrat. Semblen aquestes llambregades que surten de les fornals quan s'obren les portelles per a llençar-hi més carbó. Els ulls miren apassionadament, tot oferint-vos el present d'unes carícies que són primaverals i enceses. El nas té com un remoreig i el cabell que surt d'entre les blondes de la mantellina vos fa l'efecte d'una pluja suau i menuda.

El caminar de les dones és més altiu que altres dies. Van pel carrer petjant fort i mostrant en tota la seva grandesa la formosor que reberen de l'infinit quan nasqueren. Passen i accepten les paraules tendres o bé pornogràfiques dels qui en rebre el vent del seu pas no saben estar-se de dir aquelles frases, canallesques i encisadores alhora, i que són, segons Eug. d'Ors, "un madrigal d'urgència"...

El vestit negre té sempre com una importància transcendental. Són negres les robes que la gent es posa al seguit d'una mort, com per donar a entendre la importància que per a la vida té el traspàs misteriós; són negres les robes que la gent es posa per a assistir a la festa de gala on

les dones s'hi presenten, perfectament despitrades, com donant a entendre que l'infinit vol que les belleses es mostrin per fruit d'ulls que sàpiguen mirar; són negres les robes que les gents es posa quan vol assaborir, al restaurant de luxe, un sopar amb les pures delícies gastronòmiques: fins són negres moltes combinacions interiors de "femmes fatales", de fi de segle, perquè saben que en aquest color, que hi és representat el dol i el transcendentalisme, també hi és representada la luxúria més desenfrenada i més teatral; més important i més viva.

I les dones, suava, abillades de negre, tenen com un aire de morboses inquietuds, i si no les tenen elles, les fan concebre als pobres vianants, misèries humanes que senten la vida i l'amor a través d'aquestes admiracions carnals.

Tot és un cant al pecat; tot és un cant a l'admiració sensual. El pas de cada dona va acompanyat d'un seguit d'exclamacions tremoloses de desigs insatisfets, d'aspiracions decadents i vigoroses alhora.

Ja podeu estar satisfets, senyorets *Luzbel* i *Barrabàs*...

Freud, el jueu intel·ligent, afinant-se la barbata blanca, somriu davant d'aquesta humanitat que ell ha sabut veure a través de la seva permanent preocupació sexual.

FRANCESC MADRID

Dalí, el suro, i la "Gaceta literària".

—Diuen que Dalí, en vistes del nou èxit que ha tingut amb la seva pintura d'avantguarda, vol dedicar-se a la literatura.

—Sí. Però si de quadre avantguardista no aconseguia vendre'n cap, ara tampoc troba cap revista que li admeti els seus poemes sobrerealistes, llevat d'alguna que altra d'aquestes revistes comarcals, que no paguen.

—Home! la "Gaceta literària", de Madrid n'hi publica un!

—Però vols res més comarcal que aquella "gaceta"? Amb totes les seves pruijes d'internacionalisme, els seus escriptors són els més provincians d'Espanya!

—Tan com això!

—Bé, sí, ja sé el que vols dir. Giménez Caballero i la seva colla es creuen escriptors internacionals perquè a força de correspondència i de visites literàries, han aconseguit tres lectors a París, dos a Roma i un a Honolulu... ¿Però saps de cap d'ells que tingui— i això és lo important per a un escriptor—, un públic?

—Aleshores...

—Aleshores lo millor que podrien fer, perquè és el que

més entenen, amb Dalí al cap, dedicar-se a la indústria su-
rera.

PROFECIES

- Demà estrena Alfons Roure a l'Espanyol.
- Quina alegria em dona! Patia per aquest xicot. Feia almenys tres mesos que no estrenava. I de què es tracta?
- D'una evocació de la vida barcelonina al segle XVIII.
- Tira, peixet! Aquest xicot se'ns torna savi.
- No, no tingui por.
- (Una pausa. I després:)
- Ja sé a qui agradarà molt l'obra.
- A qui?
- Al senyor Guardiola Cardellach, cronista esportiu de *El Diluvio*.

JOGUINES

Recentment s'han donat unes conferències, s'han escrit uns articles exultant la guerra i cantant-ne les glòries i la necessitat. No podem menys de confessar que això, a nosaltres, ens produeix un cert esglai, una innegable estranyesa. Comprenem que hom accepti la guerra com s'accepta una malaltia: anant a cercar el metge tot seguit. El que no comprenem és que hom canti les excel·lències de la malaltia.

Aquest cant a la guerra, avui sobretot, ens sembla inoportú. Encara és viu el record del carnatge infame de la gran guerra, que portà la fam i la revolta a Europa i l'emplenà d'orfes i vídues. Avui la guerra sols la desitgen els abassegadors i els que un dia foren nou-rics i ara són pobres altra vegada.

Sembla, en canvi, que els corrents civilitzadors tendeixen a una obra pacifista. Exemple: el pacte Kellogg, la labor del senador nordamericà Borah, la d'Henri Barbusse, la de Romàin Roland.

I que hom no ens surti a contradir amb l'espantall d'un fals patriotisme. La idea de guerra no té res a veure amb la idea de pàtria.

Nosaltres ens hem aturat maintes vegades a veure jugar els infants. Els jocs dels infants ens interessen en gran manera. Els infants juguen, avui, a futbol. Però encara juguen a guerres. La millor obra civilitzadora fóra apagar en ells aquest instint bèl·lic. Als soldats de plom, als sabres i escopetes de fusta, cal que els pares prefereixin els llibres: els atlas geogràfics, els compendis de botànica, de mineralogia, d'Història Natural. Els soldats de plom podrien esdevenir divertides col·leccions zoològiques.

Així, a la vegada que s'allunyarien de la intel·ligència en formació tèrbols conceptes, l'ensenyament esdevindria joc.

En acceptar el pacte Kellogg, no res més eficaç que prohibir les joguines bèl·liques.

VIRAI

PASQUA

No sé pas com les he vistes
les muntanyes dels voltants.
Tot l'hivern que han estat tristes
i ara s'alcen esclatants
de verdor misteriosa
sota el blau del cel serè.
Oh la verdor gloriosa
que el nostre esguard deixa ple
d'esperança falaguera;
si el nostre cor sap sentir
l'impuls de la primavera
i el secret del bell florir!
No sé pas com les he vistes
les muntanyes del voltant;
arrugades, totes tristes,
com si estessin meditant.
I ara les veig totes plenes
de llum, de flors i verdó
com si cantessin, serenes,
un cant de resurrecció.

SALVADOR PERARNAU

DIVAGACIO INSUBSTANCIAL

La febre esportiva

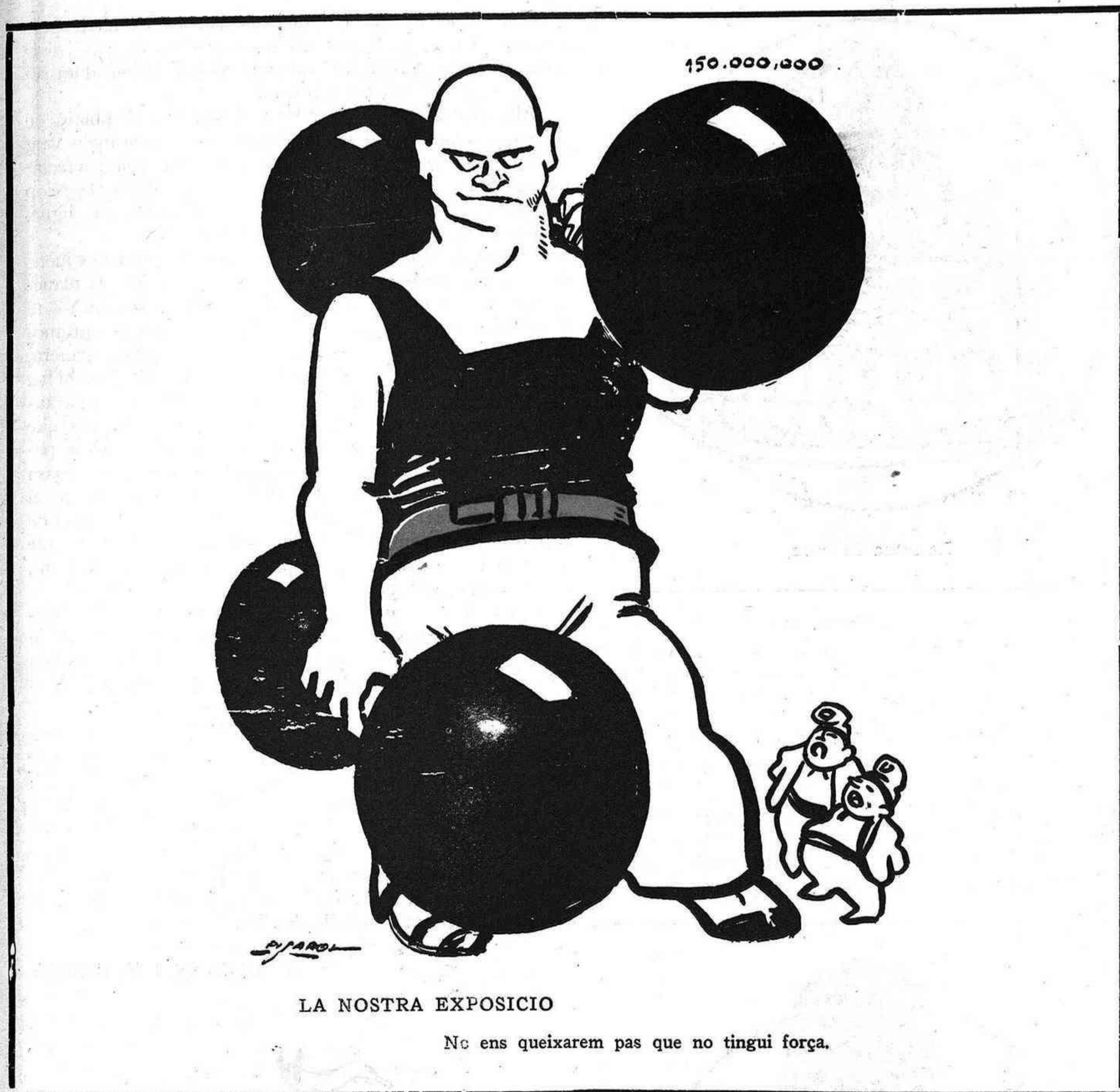
Començo per dir que no sóc enemic de l'esport. No voldria que les meves paraules fossin interpretades en sentit de voler menysprear tot allò que comporta una activitat física encaminada a enrobar les nostres forces. Sóc jove, i sóc esportiu; però, per ara, gràcies a qui sigui, no estic contaminat de febre esportiva.

La febre esportiva està fent estralls en tots els nostres estaments. Si no s'hi posa un remei prompte i enèrgic, haurà capolat les nostres multituds.

Aneu als museus, i els trobeu deserts. A les biblioteques, quatre gats. Les exposicions de pintura; els concerts bons, passen inadvertits per la majoria. No vull imposar el meu criteri, ni idees redemptores mouen la meua ploma. Cadascú és com és, i encara que li mostren el bon camí, esteu segurs que no el seguirà.

Jo només vull indicar que la febre esportiva ens ha portat vers uns viaranys que no puc per menys de protestar-ne. Hi ha idees sagrades que no poden barrejar-se amb la nostra quotidianitat. Fer-ho és menysprear-les. El poble que posa tot el seu entusiasme (per fer-se una personalitat autònoma), en uns punys, o en unes puntades de peu més o menys encertades, no és sant de la meua devoció. És amb la intel·ligència, amb la llum de l'enteniment com ens fem forts. Sort tenim que la febre esportiva no ha arribat a fer malbé la soca de l'arbre esponerós de la nostra revifalla ètnica! Les branques, però, es va muntant. L'arbre, mancat de l'escalf intel·ligent, de la massa (que ara com ara no és tan intel·ligent com deuria ésser), no pot donar bons fruits. Sovint es planyen els intel·lectuals, de les piruetes que han de fer per guanyar-se la vida, i si les coses van seguint així, espero veure'ls deixar la ploma, prendre un pinzell, i cap al pla de l'os s'ha dit.

Serà molt divertit, i mentrestant, els asos de la bimba es passejaran triomfants pel costat d'ells, seguits d'un públic entusiasta que no es cansarà d'aplaudir-los frenèticament.

LA NOSTRA EXPOSICIO

No ens queixarem pas que no tingui força.

La venjança dels llibres

Allò era un cas no vist! Mireu que estar tan tranquil·la la vostra habitació i de sobte veure que es van obrint els llibres un per un i en van sortint els seus personatges, deixant buides i blanques les fulles, és un cas que no passa gaire sovint.

A mi, almenys, no m'havia passat mai, i a la veritat, m'esglaià bastant.

Allà ben repapadets davant del meu llit hi havia tres o quatre freres d'aquells d'en Ruyra; gesticulant per mig de l'habitació tota una munió de gent escapada de les novel·les de Dostoievski; els cosacs de Gogol feien colla a part; també el Quixot i el seu amic Sanxo hi eren, sense cavall ni ruc, i feien bé perquè hi eren dues o tres vegades tantes com edicions en tenia; jo temia que es pegarien, però com si ja es coneguessin i estessin enfadats es miraven i sense

dir-se res cada u es posava al seu costat. Així un i altre llibre fins que tots quedaren blancs com abans de la impressió i la meua cambra tan plena de gent, que ja m'era un misteri com podien encabir-s'hi tots i encara quedés espai.

No cal que us digui que hi havia gent de totes les èpoques i de totes les categories. Imagineu-vos només tota la gent que la Bíblia havia pogut abocar.

També les obres dels autors russos, els de l'època romàntica francesa, del segle d'or espanyol i els clàssics que tampoc són pocs.

Aquell dia vaig conèixer de debò a Zeus, a Minerva, a Apollo, al terrible Març, a Venus; que jo la vaig veure amb braços i que eren bonic; també vaig poder veure de prop el nostre primer pare Adam i la seva senyora Eva. Per cert que volia fer-los algunes preguntes del que els semblava la seva descendència, però vaig veure que miraven a tothom amb un aire de perdonavides que em va imposar, i vaig te-

La mona de sucre.

nir por, i, a més, jo no les tenia pas totes; francament em costà molt de creure en les teories de la reencarnació i no podia creure que m'hagués mort i que tota aquella gent venia a fer-me una visita abans d'entrar a l'eternitat. Sóc massa escèptic per trobar una explicació tan senzilla. Allò per força havia d'ésser alguna cosa de més importància.

Aviat vaig poder sortir de dubtes; quedava un llibre solament que no s'hagués obert; era la Disputació de l'Ase amb Fra Anselm Turmeda. Com els altres va posar-se sol al mig de la cambra i començà a vomitar els seus personatges o, millor dit, totes aquelles bèsties del congrés a què va assistir aquell català tan viu que honora la raça.

Com si per endavant estessin ja d'acord, els altres personatges que abans havien arribat varen fer-los pas i deixaren que Fra Anselm i l'Ase es quedessin al mig d'un semicerle que mirava tot cap a mi.

Allò ja començava a pendre mal caràcter. Semblava de debò que aquella gent venia tota per mi, i més me'n vaig convèncer quan l'Ase de Fra Anselm, en català perfectament literari, mirant-me i posant-se unes ulleres de miop que prengué a una guineu de les faules d'Iriarte, em digué, amb una veu aspra tal com correspon a un ruc:

“Amic, fa molt de temps que molts dels companys meus que em fan costat estan molt ofesos amb vós per la manera que els tracteu; però ja sabeu que en aquest món tot té el seu límit, i nosaltres no estem disposats a que per un moment més abuseu de les nostres persones d'aquesta manera.

Segurament que trobareu estrany que havent, com hi ha, aquí, homes eminents, sigui jo el que us dirigeixi la paraula. Aquest pensament que llegeixo en vós no és més que fill de la vostra pretensió i ignorància. Us dirigeixo la paraula jo perquè no mereixeu altra cosa, i encara és massa honor per vós que sigui un ruc intel·ligent com sóc jo el que us parli. Mereixeríeu que fos un Ase ben ase com el de Sanxo o un de ximple de faula, però tenint en compte que sou català i jo també el sé parlar, m'han delegat a mi, fent-vos molt d'honor.

Donades aquestes raons que us devíem, passo a dir-vos que tots junts hem acordat deixar els vostres llibres en blanc i privar-vos per sempre més d'ocupar el lloc que heu ocupat fins ara, apedregant-vos abans de marxar amb el paper blanc relligat de cada u i ferint-vos amb les armes que cadascú tingui, tot això en punició de tenir els llibres amuntegats de qualsevol manera, sense ordre ni concert, atropellant-nos a cada moment i ferint-nos en l'amor propi”.

I a una seva senyal tots començaren a tirar-me llibres en blanc, i jo em vaig trobar sota la meua llibreria desordenada que en una extremitud que havia fet somniant, adormit de colzes damunt la taula se'm vingué al damunt, donant compliment a la sentència de l'ase i obligant-me a portar el cap embenat una colla de dies.

N. MOLINS I FABREGA

El Premi “Mirador”

S'ha atorgat el Premi “Mirador” a Alfons Roure per la seva obra “La florista de la Rambla”. Això, el que Alfons Roure se n'hagi endut el premi de dues mil pessetes, sembla que ha mogut molt rebombori i ha despertat grans indignacions. Nosaltres, en canvi, ens n'alegrem sincerament. Encar que ell, l'autor premiat, no ho cregui.

No volem parlar de *tupinades*, de legalitat i illegalitat. Això, de moment, no ens interessa. El fet és que Alfons Roure, o sigui “La florista de la Rambla”, ha obtingut la màxima votació: 849 vots.

No són molts, si hom compta que es votava a tres teatres diferents.

L'esforç de “Mirador” és d'agrair. I de doldre: el

Una mona que per nosaltres la voldríem

públic s'ha interessat més pel premi que pel teatre català en sí. Cal confessar-ho. I és que a casa nostra és cosa extraordinària un premi com el de "Mirador".

Quant a l'obra premiada és inútil que ara retreiem el judici que en férem quan la seva estrena. No cal que afegim una paraula a les ja dites.

"Mirador" haurà estat, en aquest cas, no un *orientador* — cosa que no es proposava —, sinó un *indicador*. Gràcies a "Mirador" coneixem les preferències del públic.

"Mirador" ha quedat molt bé desprenent-se de dues mil pessetes.

El qui no ha quedat tan bé és el públic.

La nova concursant

Don Alvaro aprofitant un matí de bonança, un d'aquells matins que fluctuen amb un matís de primavera, es deixà caure per la Rambla benigneament amb l'esperit confortat i la consciència tranquil·la per haver complert el precepte que obliga tot cristià a oir la santa missa.

Don Alvaro és bo com el pa, amb un cor sensible i curull de caritat per les misèries del pròxim. És president de diverses institucions religioses i tresorer d'una empresa que té arrendada una tribuna periodística, pròxima a sortir, i que se'n dirà "El Matí".

Té una especial predilecció per les noies maques, i àdhuc es va oferir desinteressadament a l'*A B C* per aportar llur col·laboració en la recerca de bel·leses espanyoles.

Però ell això no ho demostra ni ho deixa relluir. Ell compleix legalment les lleis que li marca l'Església, lleis que, a jutjar pels requisits emprats en el seu fonament, són d'una importància transcendental.

I don Alvaro és feliç. Quina major felicitat es pot desitjar, en aquest miserable món, on tot és superficial, on tot neix del pecat i de la corrupció?

Tot passejant s'insinua en aquestes idees que el fan objectar, a la curta o a la llarga, que el seu mode de viure és el veritable, i que l'empenyerà en el terreny planer de la vida celestial.

De sobte topa amb el senyor Delfí, un car amic des de l'infantesa i que es professen una entranyable estimació.

—Bon dia, Alvaro! Caratsus, quant temps sense veure't...

—Ja ho pots dir, ja. Veuràs, gran part de culpa la té les nombroses preocupacions que em retenen a casa com un presoner. Majorment, aquests dies el meu treball ha batut el record de duració. T'hauràs assabentat, sens dubte, de l'acord que acaben de firmar el nostre Papa i el benvolgut senyor Mussolini (a qui desitjo un sens fi de felicitats i a qui tinc present sempre en les meves oracions).

Les felicitacions han vingut a casa a raig fet. Porta-veus de tots els indrets del món, telegrams de cardenals, bisbes, arquebisbes, de personalitats il·lustríssimes que han fet palesa llur satisfacció per l'arranjament que s'ha portat a fi amb tant d'encert. Car tu ja saps que jo he tingut una re-

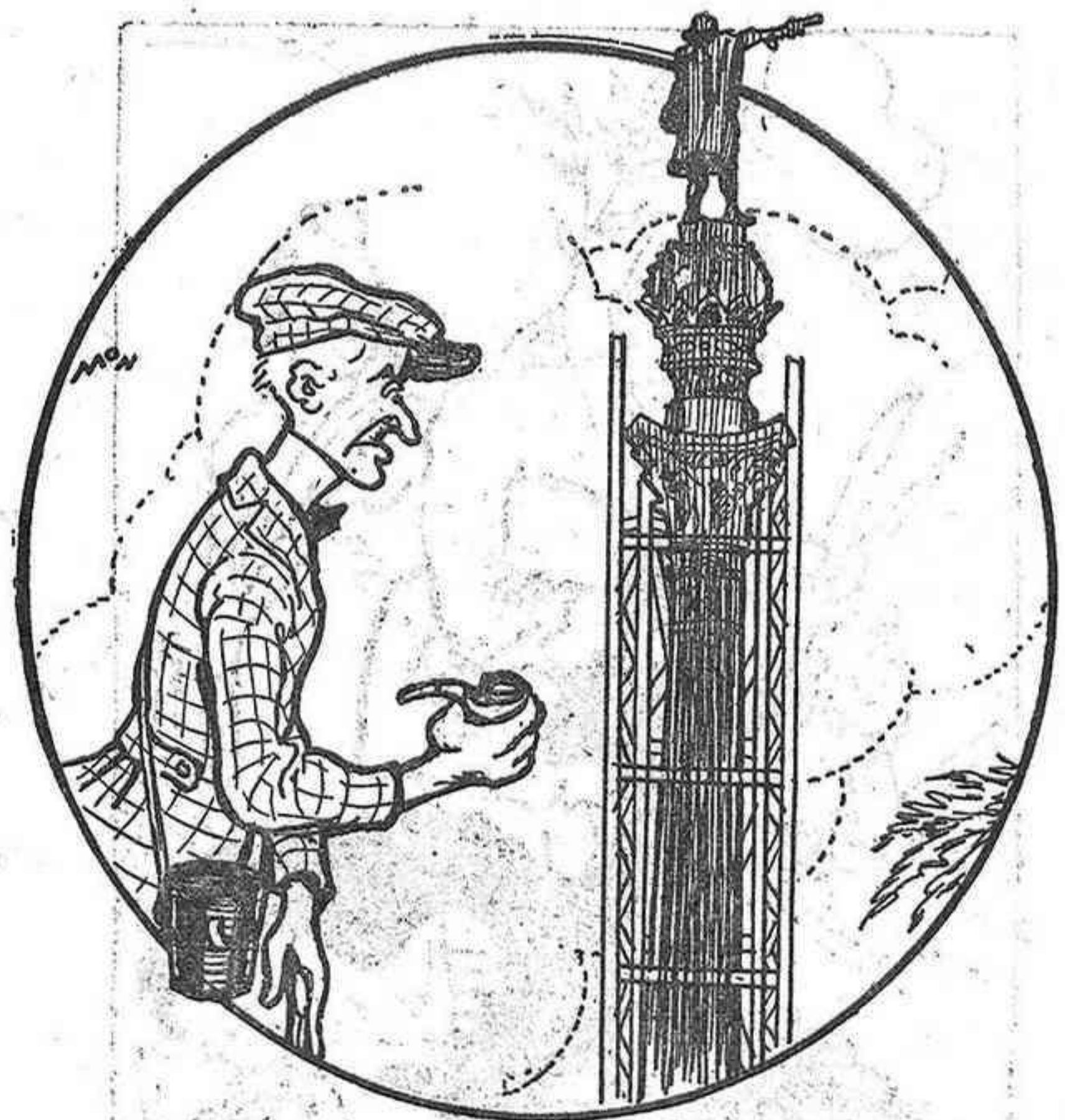
La mona de vi.

lació directa en aquest afer i àdhuc he insinuat profundament el meu parer i la meua influència damunt la brillant inserció de la nostra idea espiritual.

—Bé, bé... M'adhereixo cordialment a les teves felicitacions.

—Gràcies, home... Jaestic veient com rabiaran els del partit d'esquerra... A més, vull donar una lliçó a aquesta colla d'escriptors catalans que inicien bel·leses concursants. L'any que ve, si Déu m'ho permet, proposaré al Papa que em doni amplis poders per treure a llum la bel·lesa femenina més monumental del nostre Estat... la "miss Vaticà".

JOAN VALLESPINOS

Visitant monuments.

FOCH A TRAVES DE LA CARICATURA

El Mariscal Foch.—Nat a Tarbes el 2 d'octubre de 1851.—Mort a París el 20 de març de 1929

Foch.—Ja ho veieu, us torno les dues fill s.

De "Le Rire"

¿Per la Victòria, què falta?
Un cap i dues mans que saben el que es fan.

De "Le Rire"

En Foch.—No puc dubtar de la vostra amistat.
Vosaltres haveu ajudat a França.

De "La Campana"

Deixem-la sense unglots, que així no hi tornarà.

De "L'Esquella"

En Foch.—Vaja, ja s'ha acabat; a casa, i prou allargaments.

De "La Campana"

Frases populars: Foch!... Foch a la cua del llop!...

De "La Campana"

El Bastó de Mariscal. Bona tranca!

De "Iberia"

L'alemany.—Desenganya't, nosaltres tenim la força.
En Foch.—Potser sí; teniu la força; però per ara la Picardia és nostra.

EL MARISCAL FOCH

França sofreix, en aquests moments, una dolor profunda, un dol nacional. El mariscal Foch és mort.

El mariscal Foch era una de les glòries més legítimes de França, un heroi. Un heroi que guanyà la gran guerra.

I guanyar la guerra significa acabar-la. I acabar-la és el més bell triomf de la civilització.

Amb la seva intel·ligència i el seu heroisme desarticulà les línies de Hindenburg i Ludendorff, els dos més fermes puntals del Kaiser Guillem, avui exilats a Holanda.

El mariscal era un home de fina sensibilitat, de gran intel·ligència. I home d'ànima senzillíssima, enemic dels honors, dels apoteosis espectaculars. L'Arc de triomf, el dia de la gran desfilada, a París, no fou per ell més que el camí de casa seva. En guanyar la guerra, el nom de Foch omplena el món amb un clam triomfal de victòria.

Després, el silenci — el silenci més afectuós i respectuós — es féu entorn d'ell. Mentre el derrotat Hindenburg acceptava — amb consentiment de l'ex-Kaiser — la presidència de la República alemanya, el mariscal Foch es retirava senzillament a la seva llar.

Ara el nom de Foch torna a omplena el món: el porten les ales de la mort. I tot el món s'uneix, al dol de França.

Del seu pas per la vida ha deixat el mariscal Foch el record d'un home bo, intel·ligent i just.

Amb el mariscal Foch, França perd un gran militar. I el món, un gran home.

Coses d'en Dalí

A Salvador Dalí, pintor sobrealista i pintor "putrefacte", el teniu tots ben conegut; a qui és possible que no conegueu és a Salvador Dalí literat ultra-super-realista. Aquí en teniu una mostra que treiem de la "Gaceta Literaria", de Madrid.

Con el Sol.

Con el Sol me nace un pequeño cornetín en un puñado de más de mil fotografías de asnitos secos.

Con el sol, cerca de un sitio vacío y mojado, cantan babas y una pequeña sardina roncadora.

Con el sol hay un moco de pie al borde de una acera y otro moco a la punta de mi dedo a punto de volar".

En català, d'això n'acostumem a dir fer setze, i és un gest una mica brut. En sobrealista es veu que no.

Amb el sol hi ha encara una pila de "mocos" més, que fan o semblen coses com un "traje sastre", "un viraje", "una canción" i fins "la historia de una nuez".

Més avall ens explica que quan fa sol, fa castells a l'aire i els fa

"Con corchos pintados de rojo".

Fins ara els que usava pels quadros eren sense pintar, es veu que ja comença a transigir.

"Con plumas de colores.

Con saliva.

Con pelos de las orejas de mi familia".

Ens alegrem molt de no ésser parents seus.

I els castells que fa amb totes aquestes coses i unes quantes més per l'estil i fins un xic més innomenables són perquè els habiti un matrimoni compost de "Un saltamontes viejo y una cenicienta de cigarro".

Ara que això de la "cenicienta" no és tal, segons ell diu, o si no, llegeixin:

"En cuanto a la cenicienta, ¿tendré que insinuar aún que se trata de un simple MOCO?"

No us sembla una llàstima que es perdi per les lletres catalanes aquesta literatura tan "realista"?

Balada de l'aprenent

Ai,, l'aprenent de catorze anys,
que ja l'amor li ha dat punyida,
i sap la gràcia dels afanys
com un present de flò exquisida.

Cada matí es lleva enriolat
i amb un desig que el seu cor lliga...
Oh, si podés, ben aviat,
ésser al redós de la botiga,

on té la freturança en flor
de voler veure aquella noia,
que porta els ulls plens de claror
i mig somriu, blanca de joia.

* * *

Un dolç matí primaverall
copsà l'amor, d'una volada,
i el cor batent i triomfal
s'ubriagà de la gustada.

Trucà al casal de la illusió,
i aquesta eixí, amb la porta franca,
i amb un desig, sense parió,
cregué la vida dolça i blanca.

* * *

Ai, l'aprenent del pit flamant
d'una mirada d'infantina.
Jo et vull així, mig bategant,
i amb la illusió fausta i divina,

i així el treball més dû i cruent
et semblarà ficció a la vida,
i el teu anhel serà el present
que endolcirà l'amor sens mida.

BALDOMER RIBES BANCELLS

VICTORIA

S'han celebrat els beneficis de Francesc Godayol i Pau Gorgè, i s'ha acomiadat la companyia estrenant una obreta en un acte, d'autors novells, "Al galope del amor", força discreta.

Godayol és, avui com avui, un dels millors tenors nostres. És humil, és senzill, i canta molt millor que altres que sols tenen pretensions. Pau Gorgè representà "La Villana", de Vives.

Dissabte debuta en aquest teatre la companyia de Vicens Mauri, l'excel·lent actor, estrenant "La copla andalúza", d'Antonio Quintero i Pasqual Guillén. Aquesta comèdia, d'una manifesta originalitat, s'estrenà a Madrid, on s'ha representat. — i segueix representant-se — més de duescentes vegades a teatre ple.

NUEVO

Ha acabat la seva actuació l'eminent Enric Borràs. Aquesta actuació no podia ésser més brillant. Les representacions s'han comptat per plens, el públic ha aclamat a Borràs, cada dia més jove i mestre sempre en el seu art.

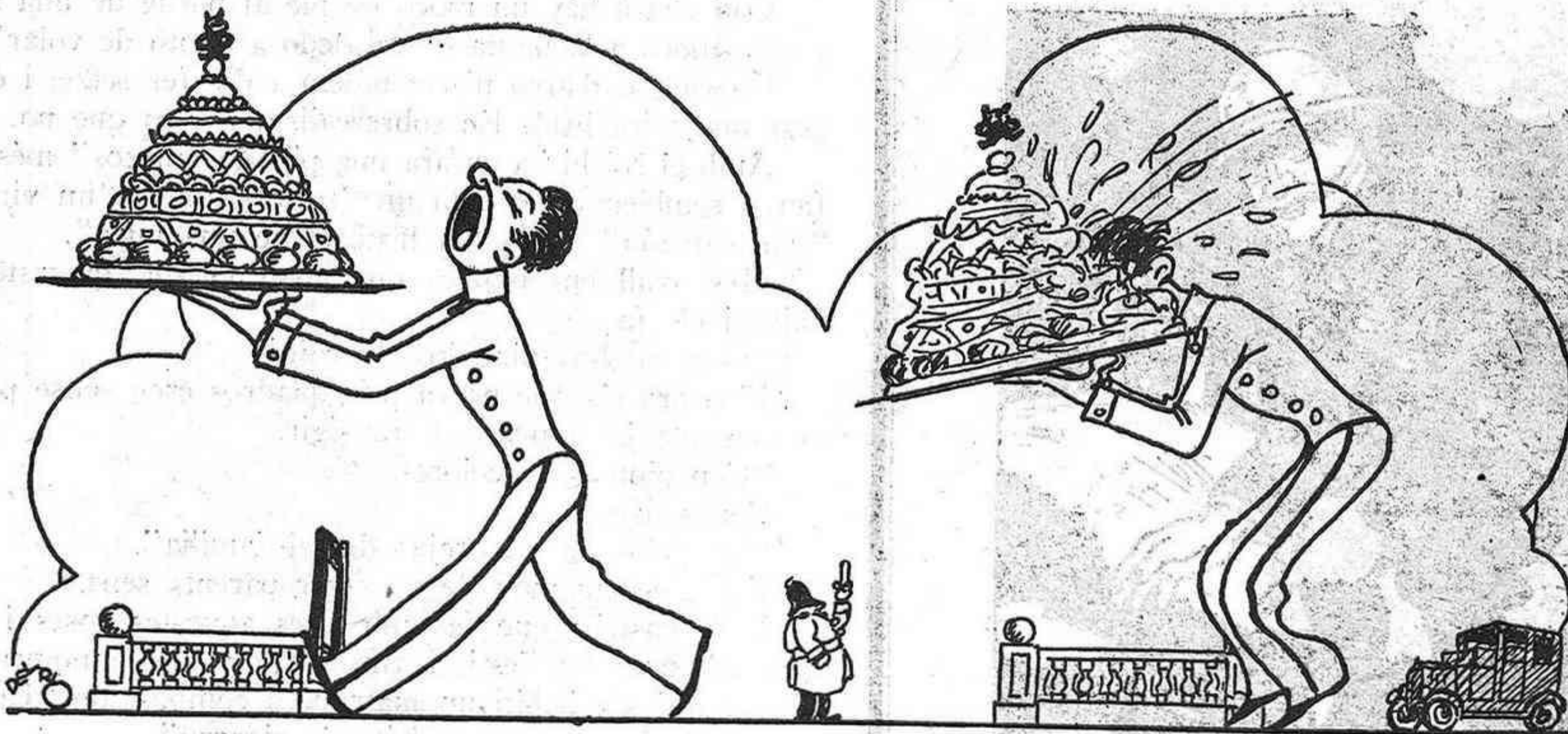
Dissabte hi debuta la companyia de Lluís Calvo, en la que figuren Marcos Redondo, Maties Ferret, Eduard Marcen, Vendrell, i molts altres elements de vàlua.

Sembla que debutaran amb "La parranda", del poeta Ardaín i el mestre Alonso. Estrenaran també "Guzlares", del mestre Morató.

Hi ha un veritable interès per conèixer l'obra d'aquest meritíssim músic català.

BARCELONA

Amb "Don Floripondio", comèdia gris de Lluís Vargas, s'ha acomiadat la companyia d'Aurora Redondo i Valerià León,

LES PETITES TRAGEDIES

I com amb un esternut pot fer-se malbé una mona

ments tant notables com Liana Gracià, Empar Miguel Angel i Maria Caballé — debuta demà, amb "La orgia dorada", revista de Tomàs Borràs, i els dos "Pericos": Muñoz Seca i Pérez Fernández.

ESPAÑOL

Per a inauguració de la temporada de Primavera s'estrenarà una obra d'Alfons Roure, evocació de la vida a Barcelona en el segle XVIII.

Aquesta obra es titula "La pubilla de l'hostal"

ROMEA

Demà s'estrena "El procés de Mary Dugan", una obra de Bayard Veiller, que ha mogut gran rebombori arreu del món.

Si no recordem malament, hi ha una obra de Shakespeare que es titula "Molt soroll per a res". No voldriem que així passés amb "El procés de Mary Dugan".

NOVEDADES

Demà s'estrena en aquest teatre — i s'estrena amb tot honor — l'obra d'un jove. Entenem-nos: jove en el teatre. Aquesta obra es titula "Baliga Balaga and Co.". El seu autor, Francesc Presas, si no molt conegut en el públic habitual de teatres, ho és suficientment en els medis intel·lectuals. Francesc Presas és home de cultura, home que ha llegit molt i ha viatjat molt.

D'ell, doncs, se'n pot esperar un èxit, i l'esperem.

COMICO

Don Emili Junoy ha estrenat en aquest teatre el seu drama "Amor y Revolución". Don Emili Junoy és molt amic nostre. Don Emili Junoy és molt amic de tothom. Don Emili Junoy és l'essència, l'alcaloide de la simpatia.

Tot això vol dir que el drama "Amor y Revolución" tingué molt èxit i que el públic ovacionà l'autor i els intèrprets.

BOB

PER A FER-SE ENTENDRE.

- Hi ha un senyor que el demana.
- Com és?
- Així com ara vostè, però més distingit.

D'una mica de claror...

D'una mica de claror
amb esclats de poesia,
d'uns sospirs d'amor en flor,
mig amor, mig melangia,

faré el cor d'un madrigal,
i per subtil vestidura
abastaré l'ideal
de vostra bella figura.

Una vegada agençat,
el madrigal poetitzat,
us el diré en l'hora franca,

quan vós teniu en l'encant
una dolçor triomfant
i una alegria tan blanca...

BALDOMER RIBES BANCELLS

TIVOLI

Després d'una temporada gens sortosa, ha acabat la companyia Ughetti les seves tasques.

Demà debuta Carme Díaz i estrena una comèdia del senyor Linares Rivas, titulada "Hilos de araña".

OLYMPIA

En aquest teatre, el més capaç per a grans espectacles, ja fa temps que no n'encerten una. I es una veritable llàstima.

A veure si ara, amb l'actuació de la companyia de revistes d'Eulogi Velasco, tenen més sort. Nosaltres ens en alegrariem.

La companyia d'Eulogi Velasco — que compta amb ele-

Disset anys

Vet ací l'edat dels plaers innocents, gairebé de les nines. Quan parlem d'una noia de disset anys somriem tot observant: una nena! Als disset anys. Als disset anys és encara el temps d'anar al col·legi. Amb prou feines s'han assajat els primers balls. Almenys així ens ho imaginem nosaltres.

Tanmateix, moltes vegades aquestes noietes testimonien una intel·ligència i una audàcia remarcables. Volen actuar i parlar. ¿Què cal pensar, per exemple, d'aquesta aviadora de disset anys, que ha volat vint-i-dues hores sense parar, per batre el record femení de resistència?

Cert que hi ha altres dones que baten records molt més difícils quan elles fan durar tota llur vida, una sumisió i llur paciència. Però això són virtuts morals que no pesen pas a la balança de la glòria.

Ja joveníssima Mis Mac Pherdridge és com immunitzada contra la tristesa. Posseeix la decisió que donen els pocs anys i la ignorància de la desgràcia. Per tant ella prova un raid perillós, arrisca la seva vida per esdevenir cèlebre.

I, als disset anys, és coneguda del món sencer. És un defecte de les generacions actuals de voler precipitar el temps. Als disset anys les noies s'emancipen, reclamen l'amor, el matrimoni, la independència. Elles van de pressa, però aviat també els sagneï les ferides de la vida.

Per això, no fa molt, sentíem plànyer-se així a una noieta:

—Quin fàstig, la vida!

—¿Quants anys teniu?— vam preguntar-li.

—Vint anys!

Aquest dissabte de Glòria està ple d'esdeveniments teatrals. Tothom fa festa major. Es de suposar que la setmana que ve tots els crítics coincidirán en que el Teatre català ha vist augmentades les seves glòries escèniques. Han estat vint-i-una les obres estrenades en quatre o cinc mesos de temporada. Totes tres han estat grans èxits. Tan grans que d'ací a vint anys no en parlarà ningú.

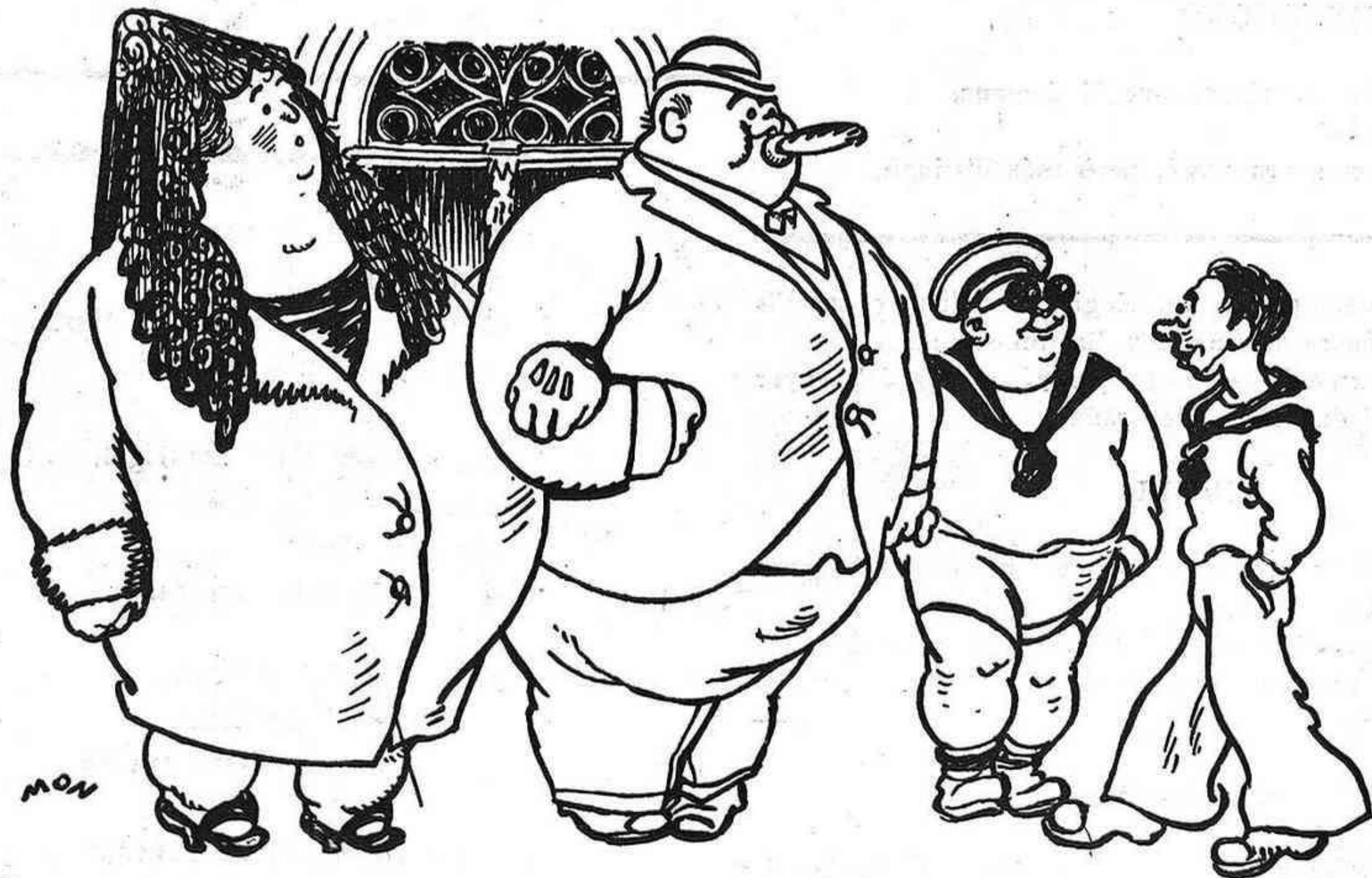
Queda prohibit que les mestresses de les cases particulars espolsin estores i catifes.

Ja ens agrada.

Ara cal prohibir també que es posin a eixugar en balcons i finestres que donin als carrers, la roba blanca... Perquè fa un mal efecte això de que prop de la Rambla hàgim de veure calçotets i tovalloles, llençols esparracats i camises de dona, posades de cara al sol...!

Com es sabut, els socialistes francesos s'han abstingut de prendre part a les manifestacions de dol a honor del mariscal Foch. Per a nosaltres això ha estat un error dels socialistes francesos. El general Foch és un dels homes que ha sabut suportar amb més dignitat la glòria militar. Que altrament no fou un soldat imperialista. Lluità per la independència del seu país, per la llibertat i per la justícia.

Entenent-ho potser així, nombrosos socialistes, al Consell municipal de París, després dels deu minuts de silenci, als

DEDUCCIONS

—Els teus pares deuen tenir butlla?

—Per què ho preguntes?

—Perquè no sembla que hagin fet la quaresma.

LA "DESPEDIDA" DE LA QUARESMA

Apa, adéu, i fins l'any vinent.

quals ells no s'havien associat, van acostar-se a la presidència per estrènyar-li la mà, i excusar la seva abstenció en nom de la disciplina del partit.

—Com a homes — afegiren — hauríem estat molt satisfets de poder prendre part a l'homenatge.

Ha mort a Barcelona, el passat dia 25 i a edat molt avançada, el fotògraf Esplugas.

Esplugas era un dels més distingits i populars fotògrafs de la nostra ciutat. Havia tingut cura en especialitzar-se en els retrats d'actors i artistes.

En aquest aspecte deixa un arxiu importantíssim. Descansi en pau, i vagi el nostre condol a la família.

A una senyora li robaren els lladres un moneder que contenia un anell de senyor, valorat en cinc-centes pessetes. El robatori tingué lloc en una església.

Cada dia es tornen més dolents els lladres!
Ni la casa del Senyor respecten.

L'home que té un gran cor, acostuma a ésser home de relatius recursos intel·lectuals. Com l'home d'un cervell privile-

EL CIRI DEL MONUMENT.

Diré a l'escolà que, quan el posi, que l'apagui tot seguit; la qüestió és que duri molts anys.

giat, ben sovint pateix d'atròfia cardíaca; els sentiments i els pensaments no sempre estan en proporció directa d'eficiència.

La tolerància és virtut d'homes bons.

La bondat és condició dels homes sans de pensa i d'esperit.

Ara que la Premsa de la nostra ciutat sembla delimitar-se, concretar-se, més encara els rotatius que s'expressen i els que s'expressaran en la parla vernàcula, serà hora de batre el record de la tolerància, de la bondat, condició i virtut dels ciutadans dignes, dels homes conscients.

Caldria que els elements esquerrans obrissin la marxa sobre la ciutat ideal, que fóra la ciutat de Barcelona, en aquest cas, Catalunya tota, per tal de conquerir, entre els estrangers que ens visitaran aquest any, i per gràcia del seu judici, l'executòria del títol de ciutat pacífica, per bé que no ensopida, això mai.

Els de l'altra banda poden prendre també la paraula, i unir-se, en esperit, ja que no en acció, a la marxa a emprendre pel camí de la veritable germanor, de la que no se n'havien d'haver romput mai els lligams pel bé de tots i de tothom.

Generalment, l'home que sap molt de lletra, sap poc de números, i viceversa.

Paradoxes de la vida.

En el discutit i mai prou alabat "Premi Mirador", Avelí Artís ha obtingut sis vots a favor del seu discutit i mai prou alabat "Daniel o l'optimisme".

Per a treure a aquests digníssims votants l'amargor que Artís no hagi guanyat el premi se'ls prega passin per aquesta redacció i els regalarem un tortell a cada un.

Som així, nosaltres!

Diuen que l'actual Duc de Veràgua és descendent directe del discutidíssim navegant explorador Cristòfor Colom, i que porta els mateixos nom i cognom.

I ara hom pregunta: se'ls ha acudit als investigadors del lloc de naixença i d'origen del gran geògraf atansar-se al descendent aristòcrata del navegant estrenu, per tal d'inquirir, en la biblioteca i arxiu particulars del brau ramader sevillà, els elements de judici i de comprovació que, probablement, deuen dormir en la intimitat callada i quieta dels armaris i de les arques del casal del Duc?

Si així no ha estat, caldria provar-ho.

A Niça hi passen coses ben estranyes!... Es veritat que també en passen aquí, però...

Mireu, si no, quines coses passen a Niça: l'artista Maud Loty, es vol fer monja... sabeu per què? Perquè se li ha mort el gos.

Val a dir que hi ha gossos que valen més que moltes persones.

J. A.: El dibuix no és, encara, prou correcte.

J. M. (Palafrugell): Aquests versos d'ara no ens plauen tant com els d'abans. Si ens els tornàveu a enviar, els d'abans els publicaríem.

R. R.: Està força bé ço que ens envieu, però ho hem rebut massa tard.

B. R. B.: Va un dels versos.

E. G. M.: Entrà en cartera. Però un xic mutilat, perquè era massa llarg.

R. S. G. (Ortells): El dibuix que ens envia, malgrat agrair-l'hi molt, no és publicable.

Ll. R. C.: No pot anar.

J. S. J.: Tampoc no pot anar.

J. C.: Es poc interessant. Creiem que vostè ho pot fer millor.

Joseph Sacot.: Versos i llargs, van al cove.

Colomè.: Aniran un dia o altre els seus versos.

Conrado Alen.: Estem satisfets de què torni a la literatura; vostè sempre fa coses bones.

Lluís Homs: Mercès per la seva advertència.

Rosa Juban: No podem publicar la fotografia fins que la veiem treballar.

X. R. C.: No en faci més de dibuixos, Déu no l'ha donat per l'art.

Escaruso.: Vostè segueixi enviant, que un dia o altre es veurà el nom a L'ESQUELLA.

Tomàs Laguarda.: Benvingut siga, i envii el que vulgui.

Enriqueta: Déu n'hi do, la felicitem per l'èxit.

Ramón Alsina. — A. E. P. — Gregori Armengol. — Joan Sera. — M. O. — Paquito.: Tot va al cistell i fins una altra.

AQUEST NUMERO

HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA

Imprenta L'Esquella i La Campana, Olm, 8 Barcelona

La setmana que ve es
posarà a la venda

LA MONJA

d'En DIDEROT

Versió catalana i pròleg de
LLUÍS CAPDEVILA

VOLUM III de la

COL·LECCIO D'OBRES SELECTES

Acaba de sortir

LA VALORACIO DE LA PESSETA

per

FRANCESC CAMBO

Preu 5 pessetes

ULTIMAS PUBLICACIONES

VICENTE BLASCO IBAÑEZ **EN BUSCA DEL GRAN KAN**
"CRISTOBAL COLON"

NOVELA

Un tomo 8.º Ptas 5

ARMANDO PALACIO VALDÉS **TESTAMENTO LITERARIO**

Un tomo Ptas. 5

PEDRO MATA **LA RECONQUISTA** NOVELA

Un tomo 8.º Ptas. 2

ELS CENT MILLORS CONTES CÒMICS

*Triats per un que
sap el que es fa*

Un volum 8.º Ptes. 2

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

Sabatella

REBOSTERIA CATALANA

La mona.